

TƯ TƯỞNG PHẬT GIÁO ĐỜI TRẦN

Học kỳ một

Kiểm Tra Bài Cũ

KIỂM TRA BÀI CŨ

- Hành giả đã liễu ngộ, nghiệp chướng xưa nay không. Nhưng có nhiều vị vẫn chưa khỏi một số thói quen (*như là xem bài trên giấy dễ dàng hơn trên máy tính*). Thiền sinh thấy thế nào về việc này?

1 Thấy biết nhân quả, nghiệp báo hợp đạo

- Thiền sư Cứu Chi dạy: “*Không nên ở trong nghiệp mà phân biệt báo, không nên ở trong báo mà phân biệt nghiệp, nếu có phân biệt thì chẳng tự tại. Tuy thấy tất cả pháp mà không có chỗ thấy, tuy biết tất cả pháp mà không có chỗ biết*”.

2 Hành giả liễu ngộ thấy biết nhân quả nghiệp báo

1 Thấy biết nhân quả, nghiệp báo hợp đạo

2 Hành giả liễu ngộ thấy biết nhân quả nghiệp báo

- Nghiệp báo nhân quả vẫn hiện hành theo quy luật của chúng.
- Nhưng không sanh tâm phân biệt trên hai tướng quả và nhân.
- Hành giả thấy biết rõ ràng tất cả, nhưng suốt qua, vượt thoát, không dừng trụ trên các tướng (*thấy biết rành rành, nhưng không có chỗ thấy, không có chỗ biết*).

3 Điều lực vượt thoát

- Hành giả đã liễu ngộ, sẽ có đủ điều lực từ tự tánh, khiến tự vượt thoát. Cụ thể:
    - 1) Có trí tuệ vô sư: *Sáng tạo vô vàn.*
    - 2) Có định lực: *Tự chủ, tự tại.*
    - 3) Như huyễn tam-muội: *Biết tất cả như huyễn, vẫn không động – Và hay sanh muôn pháp.*
- Hiện tướng nghiệp tuy còn.
  - Nhưng không còn hấp lực của nghiệp, (*Như tiếng chuông*).
  - Tự vượt thoát, hay vào ra tự tại, vẫn không tướng ra vào.

TƯ TƯỞNG PHẬT GIÁO ĐỜI TRẦN

Học kỳ một

TỔNG QUAN

Bài 2

1 Nhận định

- ❖ **Có ra khi Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử được sáng lập, trực tiếp từ Sơ Tổ.**
  - Thái tử Trần Khâm hỏi Thượng sĩ về: *Tông chỉ của việc bốn phận...* Có lỗi vào.
  - Từ tông chỉ đó đề tu hành → Sáng đạo.
  - Xuất gia tu hành, chứng đạo → Sáng lập nên Thiên phái.
  - Cả đời sống như thế, thành lập Thiên phái cũng dựa trên cốt lõi như thế → Do đó: Tinh thần phản quan đã trở thành Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử.

2 Tông chỉ

- ❖ **Phản quan tự kỷ, trực ngộ bản tâm.**
    - Xoay lại mình, biết rõ cái gì là giả, cái gì là thật?
    - Ngay cái giả, sẵn cái thật → Khéo nhận lại.
    - Sống miên mật – Phát huy đến rốt ráo.
- Tự kỷ là đích đến: *Bản tâm.*
  - Phản quan là khéo tu.
  - Khéo nhận lại chân tâm chính mình = Tông chỉ.

THẢO LUẬN NHÓM

- Khi có chuyện buồn, liền phản quan, biết rõ nó không thật. Như thế có phải đã áp dụng Tông chỉ phản quan của Thiền phái Trúc Lâm Yên Tử hay không?

1 XÁC QUYẾT VẤN ĐỀ ❖ Chưa phải → Vì:

- Buồn → Xoay lại xem, biết nó không thật – Nhưng thiếu về nhận lại chân tâm → Cho nên chưa đạt đến Tông chỉ.
- Phải xoay lại thấy nó không thật → Liền đó nhận lại chân tâm.
- Tức là: Ngay cái giả, khéo nhận cái chân thật → Mới xứng Tông chỉ.

2 ĐÚC KẾT

- Xoay lại → Chưa đủ gọi là Tông chỉ nhà Thiền.
- Xoay lại nhận bản tâm → Mới xứng là Tông chỉ.

- Đúng Tông chỉ thiền tông.
- Có giá trị giác ngộ, an lạc, tự tại, giải thoát.

✿ BÀI TẬP TẠI LỚP

- Cổ đức dạy: “*Chư như tự tảo môn tiền tuyết, mặc quản tha như ốc thượng sương*”. Có phải quý Ngài dạy mỗi người nên phản quan lại để tu hành không?

- Nếu hỏi “*Có phải quý Ngài dạy, mỗi người nên phản quan lại bản thân để tu hành hay không?*”. → Đáp là phải.
- Nhưng nếu hỏi “*Như thế có phải là đang áp dụng Tông chỉ của Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử hay chưa?*”.
  - Khẳng định là chưa phải – Bởi mới nêu lên tinh thần “*Phản quan*”, mà chưa đề cập đến phần “*Tự kỷ chân thật*” nơi chính mỗi người.

❖ TÓM LẠI:

- **PHẢN QUAN:** Chưa phải là TÔNG CHỈ ⇔ Mà chỉ là nội chiếu để tu hành.
- **PHẢN QUAN TỰ KỶ:** Tự kỷ là nhận lại tự tánh. Đây là đích đến của việc phản quan ⇔ Xoay lại để nhận bản tâm, mới là TÔNG CHỈ của Thiên phái Trúc Lâm.

KIỂM TRA BÀI CŨ

1) Một cách ngắn gọn, Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử là gì?

1 Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử

- Phản quan tự kỷ, trực ngộ bản tâm (*Phật tại tâm*).

2 Cơ sở để khẳng định

1 Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử

2 Cơ sở để khẳng định

1) **Phản quan tự kỷ:**

- Khởi duyên từ thao thức về việc chính tu Thiên của thái tử Trần Khâm (sau này là Sơ Tổ).
- Đây là lời khai thị của Ngài Tuệ Trung Thượng Sĩ cho thái tử.

2) **Trực ngộ bản tâm:**

- Từ tâm khát ngưỡng về Tông chỉ việc bốn phận của thái tử Trần Khâm.
- Từ lời khai thị của Ngài Tuệ Trung Thượng Sĩ.
- Hơn hết, chính yếu: Đây là bản tâm chân thật mà thái tử ngay đó ngộ nhập.
- Qua hai sự thật trên, sau này Sơ Tổ y cứ vào đó để tu hành, sáng lập Thiên phái và giáo hóa → Làm thành nên Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử.

1 * Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử

2 * Cơ sở để khẳng định

3 * Kết luận

- **Xác định**: Sơ Tổ Trúc Lâm là vị khai sáng Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử.
- Ngài Tuệ Trung Thượng sĩ là người dạy Thiên cho Sơ Tổ khi còn học đạo.
- **Khẳng định**: Tông chỉ này được hình thành, xác thực từ chỗ thao thức cầu đạo của Sơ Tổ + Từ lời khai thị của Ngài Tuệ Trung Thượng sĩ, Sơ Tổ ngộ nhập.
- Không phải từ một sự tổng hợp, suy diễn hay hư cấu – Mà đây là một sự hiện thực của Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử.

Đặc điểm cư trần lạc đạo

1

✿ Ở Đời Vui Đạo – Đạo ở đâu?

- Đã sẵn, rạng ngời ngay trước mắt mỗi người.
- Và nói ở đời vui đạo, là do chúng ta đang ở trong trần đời.

2

✿ Ở Đời Vui Đạo – Ngài nói cho ai?

- Phật Hoàng nói điều mình đang sống.
- Cũng là nói cho những ai hữu duyên.

3

✿ Ở Đời Vui Đạo Như Thế Nào?

- Vui với Đạo. ⇔ Đạo cho chúng ta tự vui.

4

✿ Vui với Đạo có bao nhiêu cấp độ?

- Đang học đạo, còn tu tập. ⇔ Đã sáng đạo, đạt đạo.

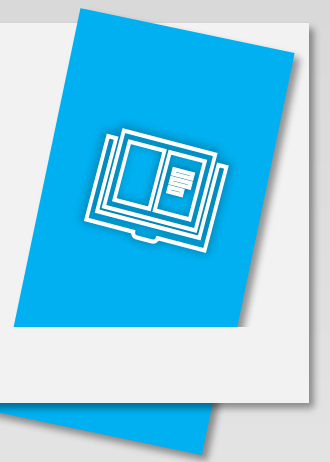
KIỂM TRA BÀI CŨ

- 1) Một cách ngắn gọn, Tông chỉ Thiên phái Trúc Lâm Yên Tử là gì?
- 2) Sơ Tổ nói: “*Ở đời vui đạo*”. Lục Tổ dạy: “*Phật pháp tại thế gian*”. Vậy, đạo chân thật hoặc Phật pháp, thực sự ở đâu?
- 3) Nhân gian nói: “*Thứ nhất là tu tại nhà, thứ hai tu chợ, thứ ba tu chùa*”. Như vậy, tu ở đâu mới tốt?

❁ KIỂM TRA BÀI CŨ

4) Liên quan đến bài học cư trần lạc đạo, vì sao hành giả khi ngộ, luôn mỉm cười?

- Vì nhin cười không được.
- Bối đạo cho hành giả tự vui (*an lạc diệu thường*).

❁ THẢO LUẬN NHÓM

- Tinh thần Cư trần lạc đạo và tinh thần nhập thế của Thiền phái Trúc Lâm Yên Tử, khác nhau ở những đặc điểm cơ bản nào?

